

Η ΝΕΑ

ΖΩΗ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ.

ΕΤΟΣ Α'.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1905

ΑΡΙΘ. 6.

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Ο μεγαλύτερον και σπουδαιότερον πρόβλημα τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ τὸν ἄνθρωπον εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς φύσεως, τὸ πρόβλημα δηλονότι τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὄντων.

Τὰ ζητήματα ταῦτα τὰ ὁποῖα ἐκαλύπτοντο ὑπὸ πυκνοτάτου πέπλου σκότους καὶ περιεβάλλοντο διὰ παχυ-

τάτου περιβλήματος μυστηρίου ἀνέλαβε διὰ τῶν ἀσθενῶν αὐτοῦ δυνάμεων νὰ ἐξηγήσῃ ὁ ἄνθρωπος. Πρὸς ἐπίλυσιν δὲ αὐτῶν, τῶν τοσοῦτων σοβαρῶν καὶ ἀνεφίκτων ἐνέτεινε πάσας αὐτοῦ τὰς ἐνεργείας κομίζων ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ τὸ ἀπαιτούμενον ὕλικόν. Καὶ ἂν μὲν μέχρι τοῦδε δὲν κατώρθωσε νὰ εὕρῃ τὴν τελικὴν λύσιν, ἐν τοῖσι τὰ ἐξαγόμενα τῶν ἐνεργειῶν αὐτοῦ καὶ τὰ πορίσματα εἰς τὰ ὁποῖα ἐφθασεν εἶναι τοσοῦτον λαμπρὰ καὶ ἐκπληκτικά, ὥστε πᾶς ὁ ἐγκύπτων εἰς τὴν μελέτην τῆς φυσικῆς ἱστορίας καὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν ἴσταται ἐνὸς πρὸ τῆς ἀπλότητος τοῦ σχεδίου καὶ τῆς ἐνόητος ἥτις παρουσιάζεται καθ' ὅλην τὴν κλίμακα τῆς δημιουργίας.

Ἐκ τῆς μελέτης τῆς φύσεως ἐξάγεται ὅτι πάντα τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ὄντα καὶ τὰ ἐν τῇ ἐπιστέφοντι αὐτὴν κόσμῳ εὐρισκόμενα καὶ κινούμενα συνδέονται διὰ μιᾶς δυνάμεως. Ἡ ἀνόργανος ἐπὶ τῆς γῆς κτίσις καὶ ἡ ὀργανικὴ δὲν ἀποτελοῦσι δύο διακεκριμένα βασίλεια ἀνεξάρτητα ἀπ' ἀλλήλων οὔτε ἀφίνουσι μεταξὺ αὐτῶν χάσμα ἀνυπερβλήτον. Μία καὶ ἡ αὐτὴ δύναμις καὶ συνοχὴ συνδέει τὰ ἑτεροειδῆ ταῦτα βασίλεια καθιστῶσα

οὕτω αὐτὰ συγγενῇ καὶ συναφῇ. Ἡ αὐτὴ συνεκτικὴ δύναμις ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς παγκοσμίου ἑλξεως, συνδέει καὶ πάλιν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς ὄντα μετὰ τῶν οὐρανίων σωμάτων ὥστε σχηματίζεται μεταξὺ αὐτῶν ἄλλοις συνεχῆς καὶ ἀδιάσπαστος.

Ἐνι μεγαλυτέρῃ ἐκπληξιν ἐπιφυλάττει εἰς ἡμᾶς ἡ μελέτη τῆς φύσεως ὅταν ἐξετάζωμεν τὴν κλίμακα τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων. Ἡ ἐνότης τοῦ σχεδίου τῆς φύσεως ἐν τῇ ἀπλότητι αὐτοῦ καὶ τῇ ποικιλίᾳ εἶναι καταφανεστέρα καὶ ἀπορεῖ δὲ τῇ ἀληθείᾳ πᾶσα γλῶσσα κατ' ἀξίαν νὰ ἐξυμνήσῃ τὴν μεγαλοπρέπειαν αὐτῆς.

Βάσις τῆς ζωῆς ἐν τε τοῖς φυτοῖς καὶ τοῖς ζώοις, ἀπὸ τοῦ ἀπλουσιτάτου φυτικού ὄντος τοῦ θαλλοφύτου μέχρι τοῦ τελειοτάτου τῆς κτίσεως δημιουργήματος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ κύτταρον, οὐσία λευκωματώδους συγχειμένη ἐξ ἀνθρακος, ὀξυγόνου, ὕδρογόνου καὶ ἀζώτου. Καὶ κατ' ἀρχὰς τὰ φυτὰ διεκρίνοντο τῶν ζώων καὶ ἀπεχωρίζοντο ἀπ' αὐτῶν διὰ τῆς χλωροφύλλης, τῆς ὁποίας στεροῦνται, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, οἱ μύκητες καὶ τινὰ εἶδη τῶν φυκῶν, καὶ τῆς ἐλευθέρως κινήσεως. Διὰ τοῦ μικροσκοπίου ὅμως ἀνεκαλύφθη ὅτι καὶ ζῶα τῆς κατωτάτης διαβαθμίσεως τὰ ἐγγυματογενῆ δηλονότι (Εὐγλήνη ἢ πρασίνη, Στέντωρ), τὰ ὑδρόζωα (Υδρα ἢ πρασίνη), κατώτεροι σκώληκες καὶ ἄλλα ζῶα, ἔχουσιν ὥς τὰ φυτὰ χλωροφύλλην διὰ τῆς ὁποίας ἀφομοιοῦσι τὴν τροφήν. Ἀλλ' οὔτε ἡ ἐλευθέρως κίνησις δύναται νὰ διακρίνῃ τὰ φυτὰ τῶν ζώων διότι τὰ σπέρμα τῶν φυκῶν καὶ τὰ ἀνθηροζῶδια τῶν βρυθῶν καὶ τῶν περὶδων κινεῖνται ἐν τῇ ὕδατι. Οὐδεμία λοιπὸν ἀπόλυτος διάκρισις μεταξὺ τῶν φυτῶν καὶ τῶν ζώων τοῦναντίον ταῦτα συνδέονται πρὸς ἀλληλα καὶ ὥς πρὸς τὴν ἀρχὴν καὶ ὥς πρὸς τὸν τελικὸν σκοπὸν τῆς διαβίσεως τοῦ εἶδους ἐκδηλουμένης διὰ

δύο λειτουργιών τῆς θρέψεως καὶ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ. Διάκρισις αἰσθητῇ δύναται νὰ ἀναφανῇ μόνον ἔταν ἐξετάζωμεν φυτὰ ἢ ζῶα πολὺ ἀπέχοντα ἀλλήλων.

Ἐκ τοῦ πρωτοπλασματώδους τούτου κυττάρου εἰς μὲν τὰ φυτὰ θὰ σχηματισθῶσιν ἡ ρίζα, ὁ κορμὸς καὶ τὰ φύλλα καὶ ἐκ τούτων τὸ ἄνθος, ὁ τελικὸς σκοπὸς αὐτοῦ, αἱ ἀποχρώσεις τοῦ ὁποίου κινουσι τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἐκπληξιν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Εἰς δὲ τὰ ζῶα θὰ σχηματισθῶσι διὰ κανονικῆς καὶ λίαν γεωμετρικῆς ἀποστοιχειώσεως (segmentation) α'.) τὸ ἐξώδερμα ἀπὸ τοῦ ὁποίου θὰ παραχθῇ τὸ κατ' ἐπιπολὴν ἐπιθήλιον στῆμα, αἱ θηλαὶ εἰς ἃς καταλήγουσιν αἱ αἰσθήσεις, τὸ νευρικὸν σύστημα καὶ ὁ ἐγκέφαλος ὅστις εἶναι ἡ ἔδρα τῆς διανοίας, τῶν κοινωνικῶν ἀρετῶν ἥτοι τῆς ἀγάπης τοῦ πλησίον, τοῦ συναισθημάτων τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς συνειδήσεως. β'.) τὸ μεσόδερμα, στοιχειῶδες καὶ ἀνανάπτυνκτον εἰς τὰ κοιλέντερα, τὰ παρὰρρίζα τῆς ζῳολογικῆς κλίμακος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου θὰ σχηματισθῇ ὁ συνδετικὸς ιστός, ὁ σκελετὸς παρὰ τοὺς σπονδυλοτοίς καὶ τέλος τὸ αἷμα, ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς ὕπερ τὰς μὲν ἀνοργάνους οὐσίας μετατρέπει καὶ μεταβάλλει ποῦ μὲν εἰς μῦς καὶ νεῦρα, ποῦ δὲ εἰς ὅσα καὶ χόνδρους, τὰς δὲ φθαρεῖσας ἀπὸ τοῦ θανάτου ἀνάγει εἰς τὴν ζωὴν. Καὶ γ'.) τὸ ἐνδόδερμα τὸ ὁποῖον παράγει τὸν πεπτικὸν σωλῆνα καὶ τοὺς ἀδένas αὐτοῦ.

Τὸ κύτταρον τοῦτο τὸ ὁποῖον παρὰ τοῖς ζῳοῖς δὲν εἶναι μεγαλύτερον τοῦ ἐνὸς χιλιοστομέτρου μεταδίδει συνάμα εἰς τὸ ζῷον πάντα τὰ σπέρματα τῆς κληρονομικότητος, τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς κακίας, τὰς ὁμοιότητας καὶ ἐν γένει πᾶσας τὰς φυσικὰς καὶ ἐπικτήτους ιδιότητας τῶν γονέων.

Ποῖον λογικὸν ὂν δὲν ἐκπλήττεται πρὸ τῶν ἀκατάληπτων μυστηρίων τὰ ὁποῖα ἐν ἀγνοίᾳ ἡμῶν σαφῶς καὶ μεθοδικῶς τελοῦνται ἐν ἡμῖν; Ποῖος ἄνθρωπος δὲν θαυμάζει μελετῶν τὸ βιβλίον τῆς φύσεως τὸ ὁποῖον κεῖται ἀνοικτὸν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, τὸ βιβλίον τοῦτο τὸ τοσοῦτον θελκτικὸν καὶ ἀνώτερον πάσης φαντασίας, τὸ τοσοῦτον ἐνδιαφέρον διὰ τὰς ἀποκαλύψεις τὰς ὁποίας παρουσιάζει;

Ταῦτα εἶναι ἐν συντόμῳ τὰ πορίσματα τῆς ἐπιστήμης περὶ τῆς ἀρχῆς τῶν ὄντων, τῆς ἐνότητος καὶ τῆς ἀλληλουχίας αὐτῶν. Ὅποια ὕψηλὴ διδασκαλία καὶ ὁποία βαθεῖα ταπεινώσις διὰ τὸν ὑπεροπτικὸν ἄνθρωπον. Ὅσον καὶ ἂν ὑπερηφανεύηται διὰ τὰς διανοητικὰς καὶ φυσικὰς αὐτοῦ δυνάμεις ἡ κυτταρώδης οὐσία ἐκ τῆς ὁποίας ἀποτελοῦνται τὰ φυτὰ καὶ τὰ πολυπόδα εἶναι ἡ αὐτὴ πρὸς τὰ κύτταρα ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται ὁ ἐγκέφαλος αὐτοῦ.

Ὅποια ὅμως τιμὴ καὶ δόξα εἰς αὐτὸν ὅστις κατώρθωσεν, ἄνευ ἐξωτερικῆς βοηθείας, νὰ ἀνακαλύψῃ τὴν συγγένειαν αὐτοῦ πρὸς τὰ ἄψυχα καὶ τὰ ἀνέργα ἀλλὰ ὄντα καὶ τὴν ἐπιδηλητικὴν ἐνότητα τοῦ σχεδίου τῆς φύσεως! Ὅποια αἴγλη δύναται τὰ περιβάλλει τὸ μέτωπον αὐτοῦ ὅστις διὰ τῆς ἐρευνητικότητος τοῦ πνεύματος κατώρθωσεν νὰ ἀρῇ ὀλίγον τὸν πέπλον τοῦ

ἀγνώστου καὶ μυστηριώδους τὰ ὁποῖα ἀπὸ χρόνων ἐκάλυπτον τὴν φύσιν! Ποῖος ἀμάραντος στέφανος θὰ στέψῃ τὴν κορυφὴν αὐτοῦ ὅστις κατώρθωσεν νὰ γνωρίσῃ τὸ ἀπειροελάχιστον ὂν καὶ τὸ ἀπειρομέγιστον οὐράνιον σῶμα, ἄνευ ζυγοῦ νὰ ζυγίσῃ τὰ οὐράνια σώματα, ἄνευ μέτρου νὰ μετρήσῃ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν!

Δόξα εἰς τοὺς σκαπανεῖς τῆς ἐπιστήμης τοὺς ἐξερευνητὰς τῆς φύσεως.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

ΕΘΝΙΚΑΙ ΕΛΠΙΔΕΣ

ΤΑ ἔθνη ὅσα ἐνθυμοῦνται καὶ σέβονται τὸ παρελθὸν αὐτῶν, ἐκεῖνα καὶ μόνον δύναται νὰ πιστεύσῃ τις ὅτι εἶναι ἄξια νὰ παρascευάσῃ τὸ μέλλον. Τὸ δὲ παρελθὸν δὲν σύγκειται μόνον ἐκ νικῶν καὶ δόξης ἀλλὰ καὶ ἐκ συμφορῶν, ὧν ἡ ἀνάμνησις εἶναι ἐπιδηλητικωτέρα. Ἀν ἡ αἴγλη τῆς δόξης λαμπρύνῃ, ἡ ἀναπόλησις ὅμως παρελθούσης κακοδιακονίας διδάσκει τὰ ἔθνη, καὶ πρὸς ἀποτελείσιν τῆς ἐθνικῆς εὐτυχίας προαπαιεῖται πλὴν ἀγῶνος μακροῦ καὶ ἐργασίας ἀνεκδότου διδασκαλία πολλὴ καὶ συνεχὴς.

Οὕτω τοῦλάχιστον ἐγὼ φρονῶ καὶ διὰ τοῦτο ἐν τῇ μελέτῃ μου παρενέθηκα καὶ πικρὰν τῆς ἱστορίας ἡμῶν σελίδα — τὴν Σελίδα τῆς πτώσεως τοῦ Βυζαντίου — ἣν ρεῖ εὐελπίζομαι οὐδεὶς λησμονεῖ καὶ ἣν, ὁφείλομεν νὰ γνωρίζωμεν ὅτι δέον νὰ στολίσῃ ποτὲ ἡ νεωτέρα γενεὰ μὲ τὰς Δάφνας τῆς Νίκης.

Ἡ πόλις ἣν ὁ αὐτοκράτωρ, ὀλίγας πρὸ τῆς μοιραίας τελευταίας ὥρας, προσφυνῶν τὰ θύματα τῆς αὔριον, ἀπεκάλεε βοηθὸν καὶ στέγην τῆς Πατρίδος, καταφύγιον τῶν χριστιανῶν, ἐλπίδα καὶ χορὰν ἀπάντων τῶν Ἑλλήνων καὶ καύχημα πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὴν τοῦ ἡλίου Ἀνατολὴν, ἔγεινε λεία τῶν βαρβάρων. Οἱ ὀλίγοι γενναῖοι, οἵτινες τὸν ὑπερανθρωπότερον τῶν ἀγῶνων ἠγωνίσθησαν ὥπως διασώσωσι τὴν πόλιν, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ πράξωσι τοῦτο καὶ ἡ ἐνδοξος πόλις ἡλώθη. Ὁ ἱερεὺς ναὸς τῆς Ἀγίας Σοφίας ὅστις εἶχε παραστῇ μάρτυς τὴς δόξης καὶ τὴς λαμπρότητος τῶν εὐκλεῶν ἡμερῶν τῆς Ἑλληνικῆς Αυτοκρατορίας, ἡ μητρόπολις τοῦ Βυζαντίου, ἡ μεγάλη ἐκκλησία τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐμολύνθη ὑπὸ τῶν ἐχθρικῶν βαρβαρικῶν ὁρδῶν καὶ τὸ κονίαμα τοῦ κατακτητοῦ ἀπέσβεσε τὰς ἀγίας ἡμῶν εἰκόνας καὶ μεγαλωστὲ ἠπλώθησαν ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν τοίχων τὰ ρητὰ τοῦ κορανίου, ὑψηλότερον δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ Τρούλου τοῦ Ἀνθυμίου καὶ Ἰσιδώρου ἤρθη ἔξωθεν τῆς Ἀγίας Σοφίας ἐν μέσῳ